

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἐν ὁδῷ Φλέσσα, ἀριθ. 35

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΗΛΙΖΕΤΑΙ 12 ΜΗΝΕΣ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου ἕως 1 Ἰουλίου
Ἑσωτερικοῦ ὁρ. 6.—Ἑσωτερικοῦ φρ. χρ. 8.

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΓΑΖΙΕΤΑΙ
ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΧΟΛΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κυριακὴ τῆς 8 Ἀυγούστου· Εὐαγγελικὴν ἀνάγνωσμα μετὰ συντόμου ἐρμηνείας ὑπὸ Μιχ. Γ. Γαλανοῦ). — Ὁ Χριστὸς σώζει τὸν Πέτρον ἀπὸ τοῦ καταβυθισμοῦ. (Εἰκὼν κατὰ τὸν Χρυσόστομον). Τὸ σφυρὶ καὶ τὰ λιθάρια ἢ ἡ δύναμις τῆς κοινοπραγίας, ὑπὸ Ἀντων. Τραυλαντόνῃ. — Ἡ ἀνάκτησις τῆς εὐγενείας, Τιμοθ. Ἀναστασίου. — Γάμος καὶ ἀγαμία· Ἀπάντησις εἰς μίαν ἐπιστολήν. — Ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ἅγιον Χαλκίδος. — Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγέλιον τῆς 8 καὶ 15 Ἀυγούστου. — Κήρυγμα α' Ἀναπλάσεως.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΜΕΤΑ ΣΥΝΤΟΜΟΥ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ¹

(Ματθ. ΙΔ', 22—34).

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμδύναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀποκλίσει τὸν ὄχλον.

Ἡ περίεδος αὕτη ἐξηγήθη εἰς τὴν ἐρμηνείαν τοῦ εὐαγγελικοῦ ἀναγνώματος τῆς περισημένης Κυριακῆς. Προσέτιτομεν, κατὰ τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον, ὅτι, σύμφωνα μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰησοῦ, οἱ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀντιπρόσωποι τοῦ καὶ ὅσοι εἰς τὸ θεῖον κήρυγμα καταγίνονται, ὀφείλουσι μῆτε πάντοτε νὰ εἶνε μετὰ τῶν ὄχλων, μῆτε πάντοτε νὰ φεύγῃσι τὸ πλοῖον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἄλλο νὰ κάμνουν χρησίμως, κατὰ τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ πρέπον.

Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσευξάσθαι. Ὅψις δὲ γενομένης, μόνος ἦν ἐκεῖ.

¹ Διὰ τὴν μέν τιμωρὸν καὶ δι' ἄλλα ζητήματα, θὰ δημοσιεύωμεν μόνον ἐρμηνείαν τῶν εὐαγγελικῶν περικοπῶν, τὸ δ' ἐκτὸς τῆς θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἐρμηνεία τῶν ἀποστολικῶν περικοπῶν.

Ἀφοῦ ἀπῆλθον οἱ ὄχλοι, ὁ Ἰησοῦς δὲν πηγαίνει πρὸς τοὺς μαθητὰς τοῦ. Τί δὲ κάμνει; Ἀναβαίνει μόνος εἰς τὸ ὄρος. Πρὸς τί; Διὰ τὴν προσευχήν. Διότι ὁ Κύριος ἡμῶν, συχνάκις εἰς τὰς πόλεις, τὰ χωρία καὶ τὰς εἰκίας, καὶ ἐνεργῶν διὰ διδασκαλίας, θαυμάτων καὶ ἀγαθοεργίας μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἡγάπα συχνὰ καὶ εἰς ἐρήμους τόπους νὰ ἀπέρχεται καὶ ἐκεῖ νὰ διασπασθῇ, πελάκις καὶ νὰ προσεύχεται, διδάσκων ἡμᾶς νὰ ζητῶμεν κατὰ τὰς προσευχὰς μας τὴν περισυλλογήν, τὴν γαλήνην καὶ τὴν ἀταραξίαν, τὴν ὁποίαν διδούσι οἱ καιροὶ καὶ ὁ τύπος. Διότι, κατὰ τὸν Χρυσόστομον πάλιν, ἡσυχίας εἶνε μήτηρ ἡ μόνωσις καὶ ἡ ἐρημία, καὶ γαλήνη, καὶ λιμὴν, καὶ ἀπὸ ὧν μᾶς ἀπαλλάττει τοῦ κόσμου τοὺς θεορῆτους. Μὴ δὲν συμβαίνει τοῦτο καὶ εἰς πολλοὺς ἐξ ἡμῶν; Εἰς ὥρας ἄλγους καὶ ὀδύνης καὶ ἀθυμίας καὶ στενοχωρίας καὶ ἀδυναμίας, εἰς ἐξοχικὰς περιπάτους, μίαν προσήλωσιν εἰς τὴν σιγὴν μονήρους μέρους, ἐν φλοισβῇ τοῦ ὕδατος, μίαν ἀκτινοβολίαν τῶν ἄστρων, ἢ γαλήνην ἐνὸς κόλπου, τῆς θαλάσσης τὸ ἀκύναντον, τῶν ἀνθέων αἱ εὐωδίαι, τῶν ἀρνίων τὸ βέλτασμα, τοῦ ἐξωκκλησίου τὸ σήμαντρον, κατασιγαλῶν τὰς τρικυμίας τῆς ψυχῆς μας, ἀποδιώκον τὰ νήθη ἀπ' αὐτῆς καὶ μᾶς ἐμβάλλων πρὸς τὸν Θεόν ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς κοιλάδος, ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ λόφου, πρὸς τὴν ὄχθην τοῦ ρυαλίου, πρὸς τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, ὑπὸ τὸ φύλλωμα δένδρου, ὑπὸ τὴν στέγην παρεκκλησίου, ἀποκαθιστῶσι τὴν ἰσορροπίαν τῆς ψυχῆς μας, διαλύουσι τὴν ἀθυμίαν, καὶ ἐπαναφέρουσι τὸ θάρρος τὸ φυγαδευθέν.

Ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· εἶχε δὲ ὄψιν ὁ ἥλιος, καὶ ἦτο μόνος ἐκεῖ.

Τὸ δὲ πλοῖον ἦν μεσὸν τῆς θαλάσσης ἦν, βασιανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἀνεμος.

Οἱ μαθηταὶ εἶχον ἀναχωρήσῃ προηγουμένως μὲ τὸ πλοῖον κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ἡλίου εὐρίσκοντο εἰς τὸ μέσον τῆς λίμνης κατὰ πλάτος, κατὰ μήκος δ' αὐτῆς 25—30 στάδια ἀπὸ τῆς παραλίας, ὡς λέγει ὁ Ἰωάννης· καὶ ἐπειδὴ ἐφίσα δυνάμεις καὶ ἐναντίος ἀνεμος καὶ τὰ κύματα ἐσηκύνοντο καὶ ἐκυ-

λίσαντο μεγάλα καὶ ὀρμητικά, οἱ ἐν τῷ κελίῳ μαθηταὶ ὑπὸ φερον καὶ ἐδουλοῦντο πολύ. Τὸ ἐδιδόνον τῆς τρικυμίας ἐπέτεινε καὶ ἡ καταπλήτουσα ἤδη νύξ.

Γετάρτη δὲ φυλακὴ τῆς νυκτός ἀπὸ πλῆθος πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης.

Οἱ Ἰουδαῖοι πρὶν συνελθεῖν, νὰ διαμερῶν τὴν νύκτα εἰς τρία μέρη, τὸ καθὲν τῶν ὁποίων εἶχε τέσσαρες ὥρας· ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπ' αὐτοὺς ρωμαϊκῆς ἐξουσίας τὴν διήρουν, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ρωμαίων, εἰς τέσσαρα μέρη ἢ φυλακὰς, τὸ καθὲν τῶν ὁποίων ἀπατελεῖτο ἀπὸ τρεῖς ὥρας. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητάς, περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, κατὰ τὴν τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτός, ἥτοι κατὰ τὸ διάστημα τὸ ἀπὸ 3—4ης ὥρας τῆς πρωίας.

Διατὶ τόσον ἀργὰ ἦλθε πρὸς τοὺς μαθητάς ὁ Ἰησοῦς, ἐνῷ τόσον ἐνῶρις ἤρχισεν ὁ βασιανισμὸς τῆς τρικυμίας καὶ ὁ κίνδυνος τοῦ ἐναντίου ἀνέμου; Διὰ τὴν δὲ διδασκαλίαν, ὅτι, ὅταν μᾶς ἐρχονται αἱ δυσκολίαι καὶ τὰ δεινὰ, πρέπει νὰ ἀντιτάσσωμεν ὑπομονὴν καὶ γενναϊότητα, νὰ μὴ καταλαβανώμεθα δὲ ἀπὸ ἀνυπομονησίας, θέλοντες ν' ἀπαλλαγώμεν ἀπ' αὐτὰ ἀμέσως. Αἱ τρικυμῖαι καὶ οἱ ἐναντίοι τοῦ βίου ἄνεμοι ἐπιτρέπονται ἀπὸ τὸν Θεόν, διότι χρησιμεύουν εἰς τὸ νὰ γυμνάζουν τὴν ψυχὴν μας καὶ νὰ δοκιμάζουν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς καὶ ν' ἀναδεικνύουν τὴν ἀρετὴν τῆς· διὰ πρᾶγμα ἐπαμένως τότε χρησιμεύουν δὲν πρέπει νὰ γογγύζωμεν καὶ νὰ ἀνυπομονώμεν, ὡς νὰ ἔχωμεν ζημίαν μόνον καὶ βλάβην ἐξ αὐτοῦ. Ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἂς εἴμεθα πεπεισμένοι· οἱ δὲ ἔλθῃ· ἀλλ' ὅχι ἀμέσως· ὅν ὁ Θεὸς μᾶς ἐδόθη εἰς κάθε βῆμα, ὡς νῆπια, καὶ τίποτε δὲν ἔφινε καὶ εἰς τὴν ἰδικὴν μας θέλησιν καὶ εἰς τὸν ἰδικόν μας κόπον, τότε δὲν θὰ ἤμεθα μέλη στρατευομένης Ἑκκλησίας, καὶ ἄνευ ἀγῶνος κανεὶς δὲν θὰ μᾶς ἤρμαζεν ἐπαινος, οὐδὲ κανεὶς θὰ μᾶς ἤξιζε στέφανος. Ἐδείκνυμεν ὅμως ἐγκαρτέρησιν καὶ ὑπομονὴν; Τότε ὁ Κύριος, ὅταν αὐτὸς κρίνῃ πρίπον, θὰ ἔλθῃ, ἵνα μᾶς ἀπαλλάξῃ καὶ μᾶς λυτρώσῃ, ἢ ἵνα μᾶς δώσῃ τὴν δύναμιν τελείας ὑπομονῆς, ἢ ὅποιον εἴη ἡ μεγάλη νίκη καὶ ἡ πλεονέκτησις ἐκείνη.

Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες· ὅτι φάντασμα ἔστι· καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἐκραζαν.

Οἱ μαθηταὶ καταπλήσσονται εἰς τὴν ἐμφάνισιν σώματος, τὸ ὅποιον ἐπεριπάτει ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐπάνω εἰς τὴν παραγμένην θάλασσαν. Νὰ ἦτο ἄνθρωπος; Δὲν τὸ πιστεύουν. Ποιὸ δὲν ἠκούσθη, οὐδὲ εἴη δυνατόν ἄνθρωπος νὰ περιπατῇ ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν. Τί ἦτο λοιπὸν ὁ κινούμενος ἐκεῖνος ὄγκος; Μυταῖος; Ζητοῦν νὰ διακρίνουν. Ἡ θαλασσοταραχὴ καὶ τὸ σκότος τοὺς ἐμποδίζουσι· καὶ μέσα εἰς τὴν καταπληγὴν ἐφαντάσθησαν ὅτι φάντασμα εἰσώρουν. Καὶ ὡς τὸ ἐβλεπαν νὰ ἐξακολουθῇ νὰ περιπατῇ καὶ ὁλονέν νὰ πλησιάζῃ, ἡ ἀγωνία τῶν ἐπιτάθη καὶ κρύος ἰσχύος τοὺς περιέλουσε. Πῶς νὰ εἴη ὁ Ἰησοῦς; Τὸν ἐνόησαν καὶ τὸν ἐζήτησαν. Μυταῖος. Ὁ ἄνεμος ἐφύσα πάντοτε σφοδρὸς καὶ ἡ θάλασσα ἀνεταράχτετο, καὶ τὸ νομίζομενον φάντασμα ἐξηκολούθει νὰ κινῆται διευθυνόμενον πρὸς τὸ πλοῖον. Οἱ μαθηταὶ τότε δὲν ὑπέμειναν. Φό-

βος ἀκντάχτος ἐπέδραμεν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν, καὶ μέσα εἰς τὸ σκότος καὶ τὴν ὀλοομένην ἀνέμου καὶ κυμάτων περιδείξῃ ἠκούσθη ἡ κραυγὴ τῶν.

Ἐνθὺς δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· Θαρσύνετε, ἐγὼ εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. Ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε· Κύριε, εἰ οὐ εἶ, κέλευσόν με πρὸς σὲ ἐλθόν ἐπὶ τὰ ὕδατα· ὁ δὲ εἶπεν· Ἐλθέ. Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ πλοίου ὁ Πέτρος, περιπατῶν ἐπὶ τὰ ὕδατα, ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρόν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι, ἐκρυψε, λέγων· Κύριε, σῶσόν με. Ἐνθὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα, ἐπέλαβετο αὐτοῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὁλιγοπίστε, εἰς τί ἐδίδουσας;

Ἐπάνω εἰς τὴν κορυφῶσιν τοῦ φόβου διαλύει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς. — Τοιοῦτοτρόπως καὶ εἰς τὰς τρικυμίας τοῦ βίου, ὅταν ὁ πιστὸς βάλῃ τὴν κραυγὴν τοῦ φόβου, ὁ Κύριος ἐρχεται βοηθὸς καὶ παρήγορος. — Ἡ στοργὴ τοῦ διδασκάλου δὲν ἀνέχεται πλέον τὸν μετεωρισμὸν τῶν μαθητῶν. Τοὺς πληροφορεῖ ἀμέσως, μάλιστα ἡ κραυγὴ τῶν ἀντήχησεν ἐπάνω τῶν ὕδατων, οἱ εἴνε αὐτὸς, καὶ νὰ μὴ φοβῶνται. Καὶ ὁ Πέτρος, ὁ κατὰ Χρυσόστομον πάντοτε θερμὸς καὶ εὐαίμος νὰ πηδᾷ ἐμπρὸς ἀπὸ τοῦς ἄλλους, λέγει· ἀκούε εἰσαὶ σὺ, διδάτῃ με νὰ ἔλθω πρὸς ἐσέ, περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα. Αἱ ἄνθρωπον θεωροῦν οἱ μαθηταὶ ἀδύνατον τὸ νὰ βῇ ἐπὶ τῆς θαλάσσης· ἀλλὰ διὰ τὸν Ἰησοῦν τὸ εὐρίσκουν φυσικόν· ἐκπληττόνται μὲν, ἀλλὰ διὰ τὴν δύναμιν τοῦ διδασκάλου τῶν, ἐνώπιον δὲ τοῦ γεγονότος αἰρεται πάντα εὐπιστία. Ἀνθρώπος θὰ ἐβουλίξετο· ὁ θεοάνθρωπος περιπατεῖ ἰσχυρῶς ἐπάνω εἰς τὰ κύματα. Ὁ καθὲς κατὰ τὴν ἰδικὴν του φύσιν καὶ δύναμιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς καὶ μεταδίδει ἐκ τῆς ἰσχυρότητος του. Ὁ Πέτρος τοῖμα νὰ περιπατῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὰ ὕδατα· ἀλλ' ὅχι εἰς τὸν ἐαυτὸν τοῦ πεποιθῆς. Εἰς τίνα δὲ; Τὸν Χριστόν. Ὁ παντοδύναμος μὴ δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ, ὅταν θέλῃ, τοὺς ὅρους τῆς φύσεως; Ὁ Πέτρος βιάζει, λαβὼν τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν Ἰησοῦν, ἐπὶ τῆς θαλάσσης. Βιάζει πρὸς φύσιν; Ὁχι. Ἀλλ' ὑπὲρ φύσιν. Τὸ σῶμά του ἐνισχύεται ἀπὸ δύναμιν ὑπερφυσικὴν. Καὶ οἰκείον, φυσικόν, οὕτως εἰπεῖν, εἰς αὐτὴν ἦτο τὸ νὰ τὸν κρατῇ ὁ θεὸς καὶ νὰ τὸν καταβύθῃ ἐνάντι τῶν ὕδατων. Συγχύζεται ὁ ἀπίστος; Ἀς αἰτιάται τὸν σκοτασμὸν τοῦ λογικοῦ του. Δὲν γνωρίζει τίς νὰ κολυμβᾷ· καὶ ὅμως ἐξήρτα ἐφ' ἑαυτὸς τῶν πλευρῶν του μίαν κολοκύνθη, καὶ διασχίζει τὴν θάλασσαν ἀσφαλῆς. Ὅ, τι λοιπὸν ἐν τινὶ μέτρῳ κατορθώνεται, δύναται κολοκύνθῃ, δὲν ἡμπορεῖ νὰ γίνῃ τελειότερον δύναται τοῦ Χριστοῦ; Ὅστις ἐπὶμένει νὰ τὸ κινήται ἐν ἀποδεικνύει, ὅτι θὰ ἐπερῶν, ἂν ἐντὶ τῆς κεφαλῆς του, ὅποιον τὴν κατὰ τῆσιν, κολοκύνθῃ ἐφύετο ἐπάνω εἰς τοὺς ὤλους του.

Ὁ Πέτρος ἐθάρρυνεν εἰς τὸν Ἰησοῦν πιστεύων εἰς αὐτόν, καὶ ἐλάλῃσεν ἐπὶ τῶν ὕδατων. Ὁ Πέτρος, βλέπων τὸν ἄνεμον δυνατὸν, καταλήφθη ἀπὸ φόβον, καὶ ἤρχισε νὰ καταποντίζεται. Αὐτοῦ δὲ διδασκαλία τοῦ ὅτι ἡ πίστις φέρει δύναμιν καὶ σωτηρίαν, τοῦ ὅτι ἡ ὀλιγοπιστία παρὰλύει καὶ φέρει

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΩΖΟΝ ΤΟΝ ΠΕΤΡΟΝ ΑΠΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΒΥΘΙΣΜΟΥ

(Πλοῖον κατὰ τὸν Χρυσόστομον).

«Εἰς τί ἐδίδουσας ὀλιγοπίστε;» Ὡς εἰν ἡ πίστις δὲν ἀδυνατεῖ, καὶ πρὸς τὴν ὁρμὴν τοῦ ἀνέμου ἐπὶ ὅλην ἤθελεν ἐμπαρῆσαι νὰ στοθῇ. Καὶ διὰ τοῦτο βέβαιον, ὅπου ἔλαβε τὸν Πέτρον μετὰ τὴν χεῖρά του, ἤρξατο τὸν ἄνεμον νὰ φυσᾷ, θέλων νὰ φανερώσῃ ὅτι κατὰ τὴν βλάβην ὁ ἄνεμος δὲν φέρει, ὅταν ἡ πίστις ἦν σταθερά. Καὶ καθὼς τὸ μικρὸν πτηνόν, τὸ διστοῦν πρὶν ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς φωλεάς, καὶ νὰ καταπέσῃ μέλλει, σπεύδει ἡ μήτηρ του καὶ τὸ βασύζει ἐπάνω εἰς τὸς ἀπωμένους πτέρυγας τῆς, διὰ νὰ τὸ φέρῃ ὅπως πάλιν εἰς τὴν φωλεάν, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Χριστὸς πρὸς τὸν Πέτρον ἔλαβε, σπεύσας νὰ τὸν βαστάσῃ μετὰ τὴν χεῖρά του, ὅτε νὰ καταβυθίζηται ἡρπύξ.

ΤΟ ΣΦΥΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΘΑΡΙ ἢ Ἡ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΓΙΑΣ

(Συνέχεια)

— Ἰδοὺ τὸ σφύριόν μου, εἶπε, κύριε, καὶ ὅστις νομίζῃ ἐαυτὸν ἰκανὸν ὅς τὸ ἀκολουθήσῃ. Γνωρίζετε τὴν εὐσεβεῖα γραφῶν ἢ ὅποιον ἀπὸ τοῦλάχιστον τῆς ἐβδομάδος ἐρχεται πρὸς ἡμᾶς νὰ ἀποπλύνῃ τοὺς βύπους τῆς; — τί ῥηπαρὶ ὄντα εἴνε τὰ δεικνύοντα αὐτὰ! — θὰ εἴδατε δὲ ὅλοι πιστεύω ὅτι τὸ ὅν αὐτὸ τὸ στιγμὸν πατεῖ ἐπ' ἐμοῦ τὸν βίβλόν του πόδα, ἵνα κοπῶσιν τὰ βρωμερὰ ἐνδύματα, καὶ τόσον τώρα καιρὸν ἀνέχομαι νὰ βλέπω καὶ νὰ αἰσθάνομαι τὰ δυστεῖα τοῦ χρόνου ἵχνη ἐπὶ τοῦ πηλώδους σώματός τῆς. Αὐτοῦ εἴνε ἡ ἡμέρα νὰ ἔλθῃ· ἀλλὰ θὰ εἴνε δι' αὐτὴν ἡ ἐσχάτη· μάλιστα καὶ πάλιν στηριχθῇ ἐπ' ἐμοῦ, εὐθὺς θὰ κυλίω ὑπὸ τοὺς πόδας τῆς καὶ τὸ βίβλόν τῆς σῶμα θὰ καταπέσῃ ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ· τὸ βέβαιον θὰ εἴνη τὴν παρασύρῃ καὶ μάτην θὰ ἐπικαλεῖται τὰ λοιπὰ στιγμὸν μετὰ τινος στιγμᾶς θὰ εἴνε προφῇ τῶν ἰγθῶν γλυκεῖα ἢ κανεὶς ἀδελφίς μας θὰ ἐπικαλεῖται βρυξ ἐπὶ τῆς αὐθάδους κεφαλῆς τῆς.

Ῥίγος τότε κατέλαβε τοὺς ἀκούσαντας καὶ εἰς τὰ στήθη μερικῶν ἠγέρθη οἶκτος πρὸς τὴν γραφῶν, διότι συμβαίνει πολλὰ καὶ οἰκτεροῦσιν οἱ λίθοι καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐχθρούς τῶν, ὅταν μακροχρόνιοι συνήθειά τοὺς ἐξωκέλῃ πρὸς αὐτοὺς.

Οὐδεὶς ὅμως ἐτόλμα νὰ ἀπαντήσῃ οὐδεὶς πλὴν τοῦ ἀρχηγού, διότι οἱ πρωτεύοντες ἐν πάσῃ κοινωνίᾳ εἴνε συνήθως ἀγαθοὶ καὶ καλοὶ καὶ μέγαλοι εἴνε οἱ δεῦτεροι, οἱ ἔχοντες ἐκ νόστητος μελίζονα τῆς ἀξίας τῶν.

— Ἀδελφε, εἶπεν ὁ Στρογγύλος, δικαία θὰ εἴνη ἡ ἐκδίκησις σου καὶ ὁμολογῶ ὅτι ὁ ἀσεβὴς πρέπει νὰ τιμωρῆται παραδειγματικῶς· σκέψου ὅμως ἀδελφε, δὲν λέγω τὴν ἀγωνίαν τῆς ἀθλίας αὐτῆς στιγμῆς, δὲν λέγω τοὺς θρήνους τῶν τέκνων καὶ τῶν φίλων αὐτῆς, διότι ἐδιδάχθη ὅτι οἱ

Μαχ. Ι. Εὐλανός

πνεύματι δὲ ἀναγεννώμενος ἐπανερχεται ἀπὸ τῆς ἀγενείας εἰς τὴν εὐγένειαν, οὗτοι ἐπαναλαμβάνου τὴν ἀληθὴ αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεὸν σχέσιν, σχέσιν Ἰησοῦ πρὸς Πατέρα, ἀπολαμβάνου τὴν υἱοθεσίαν (Παῦλος).

Ἡ ἀγάπη εἶνε κίνητρο γινώρισμα τοῦ ἐν συναισθήσει τῆς ἐκείνου εὐγενείας ζώοντος ἀνθρώπου.

Ἀλλὰ ἀγάπη, ὡς αὐτὴν λόγῳ καὶ παραδείγματι παρέδεικνεν ὁ Χριστὸς καὶ ἐπρωτοτυπώσαν οἱ ἄγιοι αὐτοῦ μαθηταί οἱ τοῖς ἔχουσιν αὐτοῦ ἀκολουθήσαντες, δύναται νὰ κατάρθωσιν μόνον ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ πνεύματος ἀπὸ τῆς ὕλης μόνον ὅταν ἐν τῇ ἀνθρώπινῃ τὸ πνευματικὸν ἐγὼ ἐπικρατήσῃ ἐντελῶς ἐπὶ τοῦ αἰσθητικοῦ ἐγωϊσμοῦ μόνον ὅταν τὸ πνευματικὸν ἐγὼ ἀναλάβῃ πᾶσαν τὴν ἐκείνου δεσποτείαν ἐπὶ τῆς αἰσθητικότητος.

Διότι τότε καὶ μόνον δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ συναισθανθῇ ἐαυτὸν ἀληθῶς ἀνήκοντα εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον καὶ ἔχοντα εὐχάριστον ὑποχρέωσιν νὰ ἀγαπᾷ τὸ Ἰψιστον Πνεῦμα καὶ πᾶν πρὸς αὐτὸ σχετιζόμενον πνευματικὸν ὄν, νὰ ἀγαπᾷ δὲ μετ' ἀγαπώσεως, καὶ ἐν ἀνάγκῃ μετὰ θυσίας παντός αἰσθητικοῦ ἀγαθοῦ καὶ αὐτῆς ἐπὶ τῆς σωματικῆς ζωῆς.

Πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Θεοῦ πάντες οἱ ἄνθρωποι δουλεύοντες εἰς τὴν αἰσθητικὴν φύσιν καὶ πλανώμενοι ἐν τῇ ἀγνοίᾳ τῆς ἐκείνων εὐγενείας καὶ τοῦ ἰδίου προσρισμοῦ ἔχον καθυπόδους καὶ ἐν ἀδυναμίᾳ τῆς τῆς ψυχῆς αὐτῶν δύναμεις, ἀντὶ δὲ τῶν εὐγενῶν συναισθημάτων τῆς ἀγάπης ἔχον ἐν ἐνεργείᾳ τὰ ἀγενῆ πύθη τῆς αἰσθητικῆς φύσεως καὶ ὑπ' αὐτῶν ἠλαύνοντο καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν.

Ὑπὸ τοῦ Θεοῦ δὲ τέκνα χάριτος γεννηθέντες καὶ εὐγενεῖς ὄντες, ἄνευ γένους ἐαυτοὺς παρέστησαν καὶ εἰς ἀγένειαν κατήντησαν.

Μετὰ τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θυσίαν αὐτοῦ ἡ ἀνθρωπότης ἅπασα ἔχθη ὑπὸ χάριν, ἵνα ἀνακτήσῃ τὴν ἀπολεσθεῖσαν εὐγένειαν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς ἀγάπης.

Πρὸς τοὺς μὴ πιστεύοντας καὶ πρὸς αὐτὸν μὴ προσερχομένους Ἰουδαίους εἶπεν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς ἔλθετε πρὸς με ἵνα ζῶντες ἔχητε. Δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω· ἀλλ' ἔγνωκα ὑμεῖς, ὅτι ἀγάπην τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς (Ἰωάν. 6' 40). Πρὸς τοὺς μαθητὰς δὲ αὐτοῦ τάδε ἀπευθύνει α... Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὰρ ἠγάπησα ὑμᾶς· μένετε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. Ἴδὲν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε, μένετε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου... αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπάτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. (Ἰωάν. 13', 9—13). Ἐν τούτῳ γνώσεσθε, ὅτι ἐμεῖς μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις (Ἰωάν. 13', 35).

Ἡ λυδία λοιπὸν λύβας, δι' ἧς διακρίνεται ὁ δὲ τῆς τοῦ Χριστοῦ χάριτος ἀναγεννημένος, καὶ τὴν διὰ τῆς ἀμαρτίας ἀπολεσθεῖσαν εὐγένειαν ἀνακτησάμενος, ἀπὸ τοῦ μὴ ἀναγεννημένου καὶ ἀγενούς μένεντος, εἶνε ἡ ἀγάπη. Διότι ὡς ἀνωτέρω ὑπεδείχσαμεν ἐν τῇ ὑπέρχει τῆς ἀγάπης δεικνύται ἡ ἐπὶ τῆς αἰσθητικῆς φύσεως δεσποτεία τοῦ πνεύματος καὶ ἡ ρύθμις τῶν δυνάμεων αὐτοῦ κατὰ τὸ θεῖον θέλημα· ἐν δὲ

τῇ ἐλευθερίᾳ τῆς ἀγάπης ἡ ἐπικρατήσις τῆς αἰσθητικῆς φύσεως ἐπὶ τοῦ πνεύματος καὶ ἡ κατὰ τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἀλλοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἀγαπώοντος αἰσθητικοῦ ἐγὼ κινήσις καὶ ζωὴ αὐτοῦ.

Πᾶς ὁ ἐν ἐκείτῃ ἔχων τὴν ἀγάπην εἶνε πνευματικῶς ἐλεύθερος καὶ διὰ τοῦτο εὐγενής· πᾶς δὲ ὁ μὴ ἐν τῇ ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ μένων εἶνε δοῦλος τῆς ὕλης καὶ τῶν αἰσθητικῶν παθῶν καὶ διὰ τοῦτο ἀγενής.

Τιμόθ. Ἀναστασίου.

ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΑΓΑΜΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΕΙΣ ΜΙΑΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

Φίλος τοῦ πανοσιολογιωτάτου κ. Τιμοθέου Ἀναστασίου, ὁ κ. Παῦλος Κ., τῷ ἀπευθύνει ἐπιστολήν, μετὰ τὴν δέλωσιν ἐπάνω εἰς τὸν φίλλον, ὅτι δύναται νὰ τὴν παρλάβῃ καὶ νὰ τὴν ἀντιβῇ, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ πατρὸς Τιμοθέου, ὁ Διευθυνὴς τῆς «Ἀναπλάσεως».

Ἐπειδὴ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη εἶνε μία κρίσις ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Γερρασιμάκη εἰς ποῖον ἀνήκει τὸ βραβεῖον καὶ ἀπάντησις ἡμεῖς εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς ἀντὶ τῆς περὶ τοῦ γνῶμης τοῦ κ. Τιμοθέου, ἢ ἐξήγησε καὶ ὁ ἐκ Μ. Ἀσίας ἐπιστολογράφος καὶ ὁ φίλος κ. Τραυλάντωνης, δημοσιεύσας τὴν εἰς χεῖράς μας ἐπιστολήν, μετὰ τὴν πεποιθήσιν ὅτι πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς δὲν ἔχει καμμίαν διαφωνίαν ὁ πατὴρ Τιμόθεος.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολή.

Πανοσιώτατε Πάτερ.

Σὰς διεμήνυστα διὰ τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐγκαίρως ποῖα αἰτία με ἠνάγκασε ν' ἀνχωρήσω εἰς Πάρον ἀπροόπτως καὶ ἀκριβῶς τὴν ἐσπέραν, καθ' ἣν εἶχομεν μένη σύμφωνοι νὰ συναντηθῶμεν εἰς τὴν αἵθυσαν τοῦ ἐν Πειραιεὶ Τμήματος τῆς «Ἀναπλάσεως».

Ἀνάγκη ἤδη νὰ σὰς γνωρίσω ὅτι εἰς τὴν πολλὴν μου βίαν ἐπύρμα καὶ μου—ἀνεχώρησα, βλέπετε, διὰ τὴν Πάρον—καὶ τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὅποιαν εἶχετε τὴν καλωσύνην νὰ μου ἐμπιστευθῇ, τὴν φέρουσαν ὡς ἐπικεφαλίδαν εἰς ποῖον ἀνήκει τὸ βραβεῖον.

Ὅταν τὸ πρωὶ τῆς Πάρασκευης, ἐνῷ ἐβγαίναμεν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Σύρου, φόχων μέσα εἰς τὴν τσέπην μου, τὴν εἶδα ἀπροόδοκῶς νὰ ἐπιφανῇ εἰς τὸ χεῖρ μου, στενοχωρία με κατέλαβε, διότι μου ἔλθεν εἰς τὴν μνήμην με ποῖον ἔργον ἐπικειλημμένως μου ἐουκλήσατε νὰ σὰς φέρω ἐξ ἁπαντὸς τὴν ἐπιστολήν κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς συμφωνηθείσης συναντήσεώς μας. Ἀλλ' ἡ ἰδέα ὅτι τὸ λάθος ἦτο τῆς μνήμης, ὅχι τῆς θελήσεως, ἀρκετὰ ἐγκαίρως προσελθούσα, ἀπὸ ἧτο πρὸς τὸ συμφέρον μου, με ἀνεκούφισε ἀνταντικῶς. Καὶ ὅταν μετ' ὀλίγον ἐπάνω εἰς τὴν γέφυραν, εἰς μέρος ἰσχυρότερον, δεχόμενος τὴν δροσερὰν καὶ βελανιδιὰ πνοὴν τῆς θαλάσσης

σίας αὐραῖς, ἤρχισα καὶ πάλιν ν' ἀναγινώσκω τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν καὶ ἐβόασα εἰς τὴν ἔσχατον ἐπὶ τοῦ καταστρώματος σκηπὴν, σχεδὸν εὐλόγησα τὴν ἀδυναμίαν τῆς μνήμης μου, καὶ ἐβόασα μέχρι τοῦ νὰ πιστεύσω ὅτι μερικὰ ἐλαττώματα, ἐξ ἐκείνων τὰ ὅποια δὲν φέρουσι τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκκομίστου, δύνανται νὰ τάσσωνται ἐνίοτε εἰς τὴν πρώτην σειράν τῶν πλεονεκτημάτων, ὅταν, ὡς τώρα, εἰς τὴν ἰδιάν μου περιστάσιν, γίνωνται ἀρραμὴ νὰ συνεχίζωμεν τὸσον ὑψηλὰ καὶ ἀγίας συγκινήσεις, ὅποια αἱ κατακλύσασαι αὐτὴς τὴν ἰδιάν μου ψυχὴν.

Δύο ἡδὲ φορές εἶχον ἀνιχνύσῃ τὴν ἐπιστολήν τούτην· μίαν, ὅταν μοῦ τὴν ἐδώκατε, τὴν ἰδίαν ἐσπέραν, εἰς τὸ δωμάτιόν μου, παρὰ τὸ παράθυρον, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς πυκνῆς νου καὶ δευτέρην, μέσα εἰς τὸν κήπον τοῦ Ζηπείου, ἐνῷ πηγὰ τίνα ἐδίδοσαν τοὺς τελευταίους ραγισμούς των εἰς χορταριασμένον τι μέρος, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Καὶ ὅμως ἰδοὺ ἐγὼ ἀναγινώσκων αὐτὴν ἐκ τρίτου με νέον, ἰσχυρότερον ἐνδιαφέρον, καὶ με αὐτὸν σχεδὸν πάθος. Συντετέλεσεν ἄρ' γε πρὸς τοῦτο καὶ ὁ τύπος, καὶ ἡ ἄλλασσα εἶδε περισσοτέραν ζῶν εἰς ἐντυπώσεις σκηπὴν, αἱ ὅποια μέσα εἰς πλοῖον διεδραματίσθησαν καὶ ἐλικνίσθησαν ἀπὸ τὸ σκίρτημα τῶν κυμάτων.

Βεβαίως μία ἀνάγνωσις δὲν ἐπιδρᾷ κατὰ ἰσάρομοιον τρόπον, ἐὰν ἐπαναληφθῇ εἰς τόπους διαφορετικούς. Πρὸ πάντων, ἐὰν αὕτη ἀπευθινηται εἰς τὸ παιδικὸν μέρος τῆς ψυχῆς μας. Μέσα εἰς ἕνα λειψῶνα, ἐπάνω εἰς ἕνα λοφόν, πλησίον μιᾶς ἀκτῆς ἀλλέως αἰσθάνεται τις τὸν Ὀμηρὸν καὶ τὸν Σοφοκλῆ, καὶ ἀλλέως ἐὰν οἱ στίχοι ἐκφωνῶνται εἰς στεῖον καὶ πνιγρὴν δωμάτιον, τὸ μόνον παράθυρον τοῦ ὁποῦ κατακλείεται ἀπὸ ἀντικρινὸν ὑπερύψηλον τοῖχον. Ἐξ ἀντιθέτου αἱ σελίδες τοῦ Σελίου Παλλίου ἔχουσιν ἀνάγκη μᾶλλον καλλίου εἰρκτής. Ἀλλ' ἡ ἐπιρροή τοῦ τόπου δὲν ἦτο ἡ μόνη αἰτία τῶν τόσων ζωηρῶν καὶ βελῶν καὶ σφοδρῶν αἰσθημάτων, τὰ ὅποια μοῦ ἐξήγειρεν ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ὅποιαν σὰς διεδίχατε τὸ alter ego τοῦ κ. Γερρασιμάκη, ὁ κ. Τραυλάντωνης. Ἡ κυριώτερη αἰτία ἦτο ἐσωτερικὴ αὐτῆς καὶ ἐξεπήγαγεν ἀπ' αὐτὰς τὰς σελίδας τῆς.

Γνωρίζετε, πανοσιώτατε πάτερ, τί συμβαίνει ὅταν ἀντικρύσῃ τις ἀληθινὸν καλλιτέχνημα. Ἡ συνέχεια τῆς θέας, ἡ ἐπανάληψις αὐτῆς, προσθέτει εἰς τὴν ἐντύπωσιν, δὲν τὴν ἐλαττώνει. Ἐφ' ὅσον ἐμβόλεται τις, ἐπὶ τοσοῦτον διεσπάζει καὶ ἔχει τελειότεραν καὶ αὐτοῦσαν τὴν ἀποκαλύψιν τοῦ κάλλους. Τοιοῦτό τι ἠσθάνθη, ὅτε ἀντίκρυσα εἰς τὰ Ὀλύμπια τὸν Ἐρμῆν. Μετὰ προσήλθον μιᾶς ὥρας τὸ τελευταῖόν μου βλέμμα ἦτο ποθεινότερον καὶ ἀπληστότερον ἀπὸ τὸ πρῶτον. —Ὅπως καὶ ὅταν ὑψώσω τὸ βλέμμα πρὸς οὐρανὸν ἑαυτοῦ, ἢ φέρω τὰ βήματα εἰς ἀληθῶς ὥραιον τι καὶ θελητικὸν τοπίον, ἢ διάρκειαν καὶ ἡ ἐξακολούθησις τῆς θέας προσθέτει περὶ τὴν ψυχὴν μου νῆα καὶ ἰσχυρότερα ὁρμή. Καὶ ἐπὶ σφελῇ, ἢ φέρουσα ὡς ἐπικεφαλίδαν εἰς ποῖον ἀνήκει τὸ βραβεῖον, εἶνε, κατὰ τὴν κρίσιν μου, καλλιτέχνημα. Καλλιτέχνημα κατὰ τὴν σύλληψιν καὶ τὴν μορφήν, ἐξαιτίας περιβάλλον τὴν δεκτικὴν αὐτοῦ μεγάλῃν ἡθικὴν ἰδέαν, τὴν

ἰδέαν τῆς οἰκογενειακῆς συγγενείας, ἣν ἐμπνέει στοργὴ ἐξηγουμένη ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς τὰ στήθη νιού καὶ ἀδελφοῦ.

Ὁ χυρμικὸς τοῦ βόου καὶ τοῦ, ὅτις συνοδεύει τὸν γέροντα ἀνέμωρον πινέρον μου, τὴν ἀνυλὴν χάριν ἀδελφῆν τοῦ καὶ τὰ ὄργανά τέσσα τῆς εἰς τὸ ἱερὸν ταξίδιον τῶν ἀγίων πόων, εἶνε ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐντυπώνονται διὰ παντός ὅχι μόνον εἰς τὴν μνήμην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καρδίαν, καὶ ἐπιβάλλονται εἰς αὐτήν. Ἡ ἡθικὴ φημισμένη του, ἀπὸ γνωρισθείς, ὅς ἐμμενισθῇ πολλάκις σεπτῇ κατέναντι σου. Ἡ αὐτοπρόνοσις του ἐνέχει τι τὸ ἀρόητοι τραγικὸν καὶ πένθμον, ἀλλὰ καὶ ἀρόητοι ἡμερον καὶ γλυκὺ καὶ φωτεινὸν καὶ θεῖον. Καὶ ἐάν τις ἀκόμη προηῇ ὅτι ἡ θυσία αὐτῆς ἦτο δυνατὸν νὰ μετριάσθῃ, πάλιν δὲν ἔμπορεῖ παρὰ νὰ θυμώσῃ τὸν ἄγιον μάρτυρα εἰς καθέκτον, ὅτις ἐπέβλεπεν εἰς τὸν ἐκείνου τοῦ θυσίαν τοῦ αὐστηροτέρου εἶδους, καὶ κατέρωθον, ὥστε ἡ θυσία αὐτῆς νὰ τῷ εἶνε ὅχι μόνον ἱερὰ, ἀλλὰ καὶ εὐάρεστος.

Ἀγαπᾶτε τώρα, πανοσιώτατε πάτερ, νὰ σὰς εἰπω καὶ τὴν ταπεινὴν μου κρίσιν περὶ τῶν σημείων, εἰς τὰ ὅποια φαίνεται ὁ ἐπιστολογράφος ὅτι διαφωνεῖ πῶς πρὸς σὰς :

Νομίζω ὅτι ἡ διαφωνία αὕτη χρεωστεῖται κυρίως εἰς σύμπτωσιν. Διότι ἐὰν τὸ ταξίδιον τοῦ κ. Γερρασιμάκη ἐγένετο ἕνα μῆνα ἀργότερον, ὑπὸ ἀλλοίους ὁροὺς θὰ διεξήγετο ἢ ἐν τῷ ἀντιστοίχῳ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς παρίας του συζήτησις. Ἐπειδὴ τὸ ἄρθρον σας, πανοσιώτατε Πάτερ, τὸ ὁποῖον ἐδωκεν ἀφορμὴν πρὸς αὐτήν, εἶχε, καθὼς ἐνθυμούμαι, τὴν συνέχειάν του εἰς ἐπόμενα φύλλα τῆς «Ἀναπλάσεως». Καὶ εἰς τὸ σύνολον δὲ τῆς μελέτης καὶ εἰς πολλὰ αὐτῆς μέρη διευτυπώνατο καθαρὰ ἡ ὅλη σας γνώμη. Σίς δὲν ἐκηρύχθητε ἀποκλειστικῶς ὑπὲρ τοῦ γάμου. Δὲν ἔχει οὕτω; Ἀπ' ἐναντίας δὲν ἐλείφατε νὰ τονήσῃτε τὸ ἄγιον ὕψος καὶ τὴν ὑπερτάτην χρησιμότητα ἐνὸς ἀγάμου βίου ἀφιερωμένου εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Κυρίου μας καὶ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κοινῶ καλοῦ. Ἀλλ' ἡθελήσατε ἀγαμίαν ἀληθῆ καὶ σκόπιμον, ἥτοι ἀγαμίαν ἀγνήν, ἐκπηγάζουσαν ἀπὸ τὰ βάθη προαιρέσεως ἀγίας, ἐλευθέρην ἀπὸ οἰουσιόποτα ρύπους καὶ κηλίδας, καὶ δικαιολογουμένην ἀπὸ πραγματικῆς ὑπηρεσίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν κοινωνίαν, αἵτινες θὰ ἔλειπον ἢ θὰ ὑστέρουν κατὰ πολὺ, ἐν ὁ ἐργάτης των ἐπαφορτίζετο τὰ βάρη τοῦ ἐγγάμου βίου. Τὴν ἀγαμίαν αὐτὴν δὲν ὑμνήσατε καὶ δὲν τὴν ἐθέσατε εἰς τὸ ὕψος, εἰς τὸ ὅποιον τὴν θέτετε εἰς Παῦλος, εἰς Βασίλειος, εἰς Χρυσοστόμος, καὶ ὅλη ἡ χορεία γνωστῶν καὶ ἀγνωστῶν ἡρώων καὶ μαρτύρων τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης, οἵτινες, ἐξω τοῦ γάμου, ἀφωσιώθησαν ὁλόκληροι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ὁδὸν τῆς μεγάλης οἰκογενείας τοῦ Χριστοῦ, ἥτις καλεῖται Ἐκκλησία :

Ἀλλὰ καὶ ἐσχημάτισατε τὴν ἀγαμίαν; Ναι· ἀλλὰ ποῖαν;

Τὴν ἀγαμίαν τοῦ κενοδόξου· τὴν ἀγαμίαν τοῦ περιπέδου· τὴν ἀγαμίαν τοῦ ἀνάνδρου πρὸς τὴν βιοτικὴν πάλην· καὶ τὴν ἀγαμίαν τοῦ διεφθαρμένου. Ποῖαν εἰ ἀγαμίαν κατεκρίνατε σὰς; Ἐκείνην, ὅτις ἐν σπουδῇ καὶ ἀκρίβειᾳ πέσεται εἰς τὰς τάξεις τῶν κληρικῶν, καὶ τῶν μοναχῶν ἐκ τυρλῆς τινος ροπῆς ἢ ἄλλων εὐταλῶν ἐλατηρίων,

